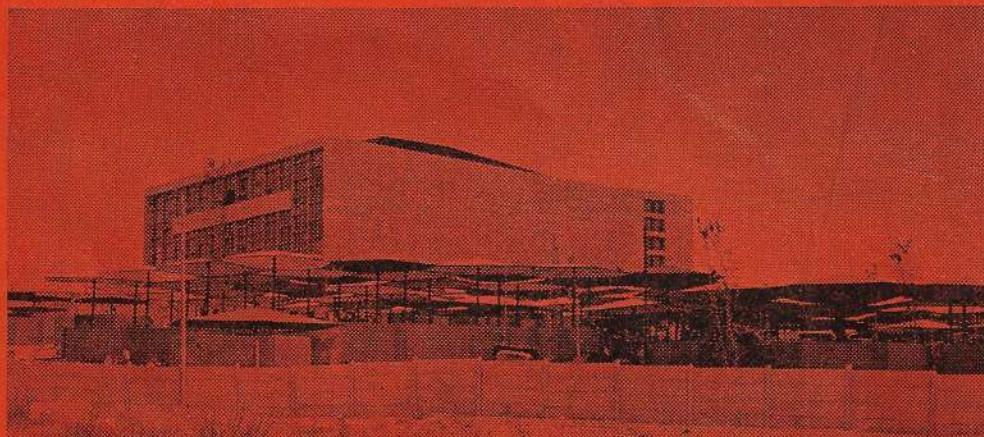

401/11979

התאחדות בולאי ישראל
הספריה

היאמון ישראל לבולאות

"בניני האומה" בירושלים,

מקום תערוכת הבולים "ירושלים '73"

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

החווייה הבולאית על הענה תערוכת בולים בין-לאומית

בניין האומה, ירושלים, 25.3.74-2.4.74

עשורת מדיניות מציגות למינן יותר ממחצית מיליון בולים, אוסףם נדירים וchromatic בולאי מגנו — הכל תחת גג אחד, בתערוכת הבולים הבינלאומית — התערוכה שאסורה להחמצץ!

ארועו, הערוכה:

יום ג', 2.4.74 — "יום האספן" —
מפגש אספניים מכל העולם להחלפת בולים, חווות ומידע, לייצור קשרים וליקור לבבות.

שעות הפתיחה:
בימי חול 10.00—22.00
בימי ששי 10.00—13.00
ובמוצ"ש 18.00—23.00

כרטיסים:
כרטיסים במחיר 2 ל"י למבוגרים,
1 ל"י לחילימ ו לנער — בкопות התערוכה.

לנוחותכם פועל במקום סניף דואר ובו חותמות דואר מיוחדת לכל אחד מימי התערוכה.

יום ד', 27.3.74 — "חפירות מצד"ה", הרצתו של פרופ' גיאל ידין בליווי שkopiot, בשעה 8.00 באולם הקטן. הכניסה לכל.

יום ה', 28.3.74 — "יום הנעור".
בזום זה כיסה חיים בני נוער ויל' קבוצות תלמידים. — רכבת מיוחדת תצא לתערוכה מתחנת ת"א"דרות, בשעה 10.04. ברכבת יפעל סניף דואר להחמתה חמוץ בולאי בחותמת דואר מיוחדת.

יום א', 31.3.74 — "יום צייריה הבר" לים" בתערוכה. צייריו בולים נודעים יחתמו לאספני אוטוגרפים ולחותבי בולים.

יום ב', 1.4.74 — "יום דואר אויר"
לאספני בולי דואר אויר וחלל.

ירושלים 73 תערוכת הבולים הבין-לאומיות שאסורה להחמצץ!

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israelien

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor : ARIE LYNN

9, Kahanstam St., Tel-Aviv, Israel

העורך : אריה לין

המערכת : רח' כהנסטם 9, ת"א

MARCH—APRIL 1974, No. 3—4 (92)

אדר—ניסן תשל"ד (92) 3—4

ב תוכן :

- 3 דבר יו"ר ההתאחדות
4—5 חדשות הבולאות בישראל
6—7 בשער "ירושלים" 73"
8 120 לדואר ירושלים
9 כשלמדינת ישראל טרם ניתן שם
10—11 80 חוותות מנהלת העם
12—13 בולי הדואר העברי
14 כך כתבו חובבי ציון
15 טעות בגליל העצמאות
16 יודאיקה
17 שרותי הדואר היהודי במריקו
18 שביתות פועלי אמסטרדם
19 הדור הראשון — נארוגטינה
20 לתחריבן הצער
21 פרפרואות
22 באגודות, טיסות

דבר יו"ר ההתאחדות אגודות הבולאים בישראל

25 שנה חלפו מאז ראה הבול הישראלי את אור העולם, והצתרף לשפהה המוכבדת והעיפה של בולי העולם. לא קלים היו חכלי ליתתו, אולם כיום מלאות לו 25 שנה, רשיים אנו להתפרק ולהתגאות ביציר כפינו, בצורתו הנאה ובמספר העצום של אוחדיו ואספנו בכל רחבי תבל.

ירושלים, ערש 3 הדות העיקריות בעולמנו, מקור האמונה באחד, נבחרה בצדק, כעיר שתארח את תערוכת הבולים הבינלאומית השנייה בישראל, ובנני האומה בו יתקיים אירע חגי זה, יהפכו במשך זמן התערוכה, לב ולמרכו ה- בולאות בעולם. אסוף בולים אם ילקח ברצינות, הנה כור התוך ראשון במעלה לטפח ערכימים רוחניים, תרבויות וחוויות נשבגים, בהדריכו את אחדיו לאיכות, דיקנות, נקיון וטובי טעם, ומהווים אחת מהדרכם הנעימיות המאפשרות הצעה לחיה העבר וההווה של מדינות ועמים ורוחקים, ביטול מחיצות בכך לשיתוף פעולה בינלאומי ושלום והבנה הדדים. הבולאות יכולה לפרוח ולהתפתח אך ורק בתנאי שלום, בטוחן וידידות, הדור שים לה כאור לנשימה ואשר בלעדם יעל מובנה ותתנוון.

מדינת ישראל, בולאי ישראל והואוד המארון של "ירושלים" 73", ינסו באירוע חגיגי זה לא רק להראות מוצגים מהמשמעותם בעולם, אלא גם עשו במיטב יכולתם להפוך ביקורו בתערוכה זו לণיעים ומהנה, אשר לא במהרה ישכח.

אני תקופה שתעוררנו זו על תעה על קודמתיה, לא רק בהיקפה, אלא גם בתוכנה.

להתראות ב"ירושלים" 73"

מ. ו. ג. ז. ק.

יו"ר ההתאחדות אגודות הבולאים בישראל

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

ת. ד. 2896 תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques

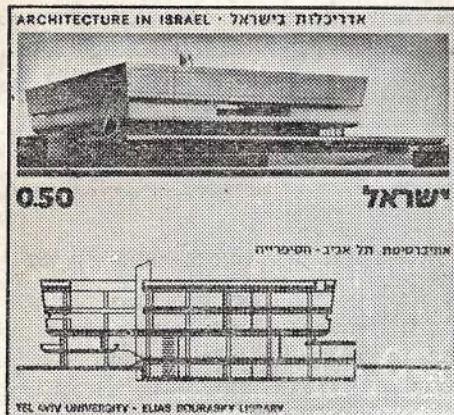
Israelien

P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

חדשנות הבולאות בישראל

בול הסופרים וחללי צה"ל

50 לאגודת הסופרים

חנה אורלוו, חיים סטויין, ר' משה קיסלינג.

הבולים החדשניים שייתארו את יצירותיהם יונפקו בערכים — 1.25, 2.00, 3.00 ל"י, בד בבד עם בול הווילן לנער העובד ר' הלומד, שציוירו ערך השירות הבولي תחרות פומבית וזכה בה משה פרג מטל אביב. בול הנער העובד והלומד יופיע בערך נקוב נמוך יחסית 0.25 ל"י.

עוד גלויות לחילוי צה"ל

לשפע הגלויות שסופקו לחילוי צה"ל במהלך מלחמת יום כיפור ועד עתה, נוספה לאחרונה גליה חדשנית שהונפקה על ידי משרד התקורת. זהה הגלויות הרבי עית משרד התקורת סייפק לה צה"ל. למעשה באربعה דמיili צה"ל. גליות רק שני צירורים שונים, אולם שורות הטקסט שונות בכל אחת מרבע הגלויות. הצירורים שבגלויות הם פרי מכחולו של יוסי שטרן. מספר הגלויות שהוא בשימוש צה"ל עולה על מאותים. הכוונה לצירורים שונים ושינויים קבועים בדפסות שונות.

1974, נפיק השירות הבולי שלשה בולים נוטפים בנושא ציור ופיסול, שיוקדו לשולחא אמנים יהודים מפורסמים:

אגודת הסופרים העברים בישראל צוין בקרוב בבול זה רון מיוחד במלואות 50 שנה לאגודה. הבול מראה אביזרי כתיבה סימליים של סופרים. ערכו הנקוב 2 ל"י.

השירות הבولي העברי לנו צייר של תריסים לאחד הבולים שציירו מראה את בניית הספרייה מה חזקה ארקטיקטוריה בישראל, באוניברסיטת תל אביב. יתר הבולים בסידורה יתארו: בית עיריית בורית שעורר באמנו סערה צייר בורית בהיותו מיוחד במינו ולטענת רבים לא פונקציוניימי וזה מספקת, אך יחד עם זאת זאת זכה המבנה בשבחים ונכム בעוננות מקצועית בעולם; בית ההבראה של "מבתיחים" בזכרון יעקב (ש' זהה בפרס ישראל); בית ספר "עמל" בתל אביב; בית הכנסת בגבעת רם בירושלים והמושיאון בקיובו יד מרדכי.

חנה אורלוו, חיים סטויין
ומשה קיסלינג

בתחלת שנת הכספים החද-
שה, אחרי הראשן באפריל

הסוחרים בעד בולים יקרים

ברשימה שקיבלו מן השירות הבولي נכללו 43 בולים שונים.

להלן רשימת הבולים ומועד הופעה מושערם:

ב-25 במרץ — 3 גלגולות
זכרון לתערוכת הבולים הביקר לאווסית ירושלים 33" בערכיהם של 1.5 ל"י, 3 ל"י ו-4.5 ל"י.

באפריל — יום הזיכרון לחללי צה"ל תשל"ז — 1 ל"י, בול יובל הד' לאגודות הספרים העבריים — 2 ל"י.

ביוני — סדרת צירוף ופיסול — 1.25 ל"י, 2 ל"י ו-3 ל"י;
שנה לתנועת הנוער העובדת 0.25 —

באוגוסט — מועדים לשמחה תשלה"ה — 0.55, 0.18 ו-0.80;
ששה בולים בנושא ארכיטקט טורה ישראלית — 0.20, 0.50, 0.65, 1 ל"י, 1.10 ו-2 ל"י;
סדרה נספפת בנושא ארכיטקט טורה — 0.25, 0.65, 1 ל"י ו-1.10 ל"י.

באוקטובר — 100 שנה לאגוד הדואר העולמי — 0.20 ו-1.10 ל"י, בטיחות בעבודה — 0.80, 1.25 ל"י ו-2 ל"י.

בינואר-פברואר 1975 — סדרה בנושא ארכיאולוגיה — 3 בולים בערך נקוב של 1 ל"י כל אחד, סדרת אישים — 0.18, 0.20, 0.65, 0.55 ו-1.10 ל"י ו-2 ל"י;; שני בולי אישים נספפים לבני גורון והרי טורמן; האח רון בערך נקוב של 5 ל"י.

כן יופיע בול יובל האוניברסיטה העברית בערך נקוב של 1.10 ל"י. התכנית אינה כוללת הוצאות מיוחדות, קונגרסים וכו'.

מחירו הממוצע של בול ישראלי עלה השנה יותר מילירה אחת. ערכם הנוכחי של בולים השנה יהיה גבוה מכל שנה אחרת. גם מספר הבולים חמפניים השנה הוא גדול ממספר הבולים בשנים הקודמות. השנה יהיו לנו לפחות 43 בולים, מהם כ-22 שייעלו מילירה אחת ומעלה, לה, 10 מהם יהיו בערכים נקרים בין 2 ל-5 ל"י.

בעוד אספני הבולים בארץ ובעולם מעוניינים, מsieben מובנתן, בולים שערכם הנוכחי נמוך, מעוניינים סוחרי הבולים בערךם גבוהים ככל היתר, דווקא. תופעה זו שתי סיבות עיקריות: כיון שרוויה הסוחר בברטים חדש נקבע בשערו כמעט קבוע, המוסף למחיר הנוכחי, צפויים כਮון רוחים גבוהים יותר לבולים בערכים גבוהים יותר מאשר הרווח בתחזוקה דומות. מושפעים לבולים בערכים נמוכים. זאת ועוד: הטיפול והחוצאות שיש לסוחרים ובუיקר ליצואנים בולים, שווים כמעט בכל מחיר (מחוץ לביוטח), כך שמשתלים יותר לייצא בולים בערכים גבוהים מאשר בולים בערכים נמוכים.

המסחר בbullions שונה במידות רבה מסחר בכל סחרה אחד רת אשר שעורי הרוחה אמן יחסים קבוע, אלם בדרך כלל יש תחרות ותחליפים בסוגי "ה" מוצר ולעתים משתלם יותר לסהור במוצרים זולים, שננתן למחר בנסיבות גדלות מאשר ב- מוצר יקר ששיווקו מוגבל.

במקרה שלנו חייב האספן למכנות כל בול שהונפק, הן הזול והן היקר. מובנתן, איפוא, דרי שת הסוחרים לבולים בערכים גבוהים.

בְּשַׁעַר־הַדָּוִשְׁלִים

כ-50 מדינות וכ-500 מציגים

ודואר גרמניה בארץ הקודש בתוכות הקפיטול
ציות. מדובר באוספים נדרירים ביותר.
תցואה כוללת אחרות נשלחה ממזיאנו האס-
פנים של ניו יורק.

מי שאינו בולאי ואינו מציג בתערוכת בולים,
לא יבין, בודאי, את התרגשותם של הבולאים
ה"משוגעים" שתערוכת בולים היא עבורה "מגן
הישגש" של תקופה ארוכה, של שקייה והתמדה
שהוצאתה נראות בתערוכת בולים.

כאשר יפתחו שעריו ירושלים 73' יוכל לראות
את אוצרותיהם והישגים של מאות הבולאים מ-
העולם כלו שתצוגותיהם רוכזו באולםיהם ה-
מרוחקים של "בנייני האומה".

קהל המבקרים יצטיד בקטלוג, שבעלדיו לא
יתן לבקר בעילות בתערוכת בולים. בקטלוג מר-
פיעים כל המציגים בתערוכה ופירוט הצוגותיהם,
אולם הקטלוג אינו בא להמליץ על תցואה זו או
אחרת.

אכן, תערוכת ירושלים 73' מתקימת על-לאה
כל הקשיים שהיו לנו עקב המלחמה שפקדה
וותנו בעיצומו של ההכנות. עתה ניתן, כמעט,
לברך על המוגמר.

עובדות וمسפרים

מספר המציגות בתערוכה הוא כ-2500, ממש
כמתוכן. מספר המציגים עולה על 400 נוספים
ל-50 מושדי דואר שלוחו מציגיהם לתערוכה.
כל אלה הם הישג מרים, בהתחשב בתקופה,
שהיא מן הקשות שהיו לנו אייפעם.

להלן המדיניות שלוחו תצוגות רשות:
או"ס, אוסטרליה, אוסטרליה, אירלנד, אנטטי-
גואה, ארוגטיניה, ארה"ב, אתיופיה, בהמה, בור-
מה, בליה, ברזיל, בריטניה ג्रסיה, גאנת, גומ-
ניה, גרנדה, דאהומי, זרום אפריקה, הרפובליקה
הdominicanna, הולנד, טווע, טרינידד וטובגו, יוון,
יאפן, לוסטמברוג, האיים המלדייבים, מאוריציוס,
נורבגיה, נורוילנד, נקאראגואה, נפאל, סן מרינו,
פיליפינים, פינלנד, פרו, פרוגואי, צרפת, קוריאה,
קנדיה, קפריסין, רואנדה רומניה שוודיה, תאילנד,
הרפובליקה המרכזית אפריקאית.

שלושה מזיאנו

שלושה מזיאנו פילטליים, מן הגודלים וה-
חשובים בעולם, נוטלים חלק ב"ירושלים 73".
המזיאנו הפטולי הבריטי מציג אוסף מיוחד
של חומר בולאי הקשור במונדט הבריטי בא"י.
המזיאנו הפטולי של אוסטרליה ושל גרמניה יצרי
נו אף הם חומר פילטלי הקשור בדואר אוסטריה

הסדרה הבינלאומית לבולאות

הסדרה הבינלאומית לבולאות, שב-
חוותה מתקיימת תערוכת ירושלים 73',
נוסדה בשנת 1926 ומאגדת כו"ם באמצעות
עשרות ארגונים ארציים המשווגנים אליה,
רבבות אספני בולים בעולם כולה.

הסדרה, הנקרהת בראשית ימי פ"י, הפ-
הוקמה במטרה לפתח יחסים בין אספני,
לייצור מגע בין החתאדוויות הארכיזיות
ולהביאן לידי שתו"פ פעולה בינלאומי כדי
לפתח את חקר הבולאות, להגנה עליה מפני
זיפניים וטפלים, להשתיית תערוכות ביר
לאומיות על יסודות מוצקים ולהזכיר את
המפעלים הבינלאומיים לרמה שתהיה בה
מושםعروבה לאנתרופטים של המסתפים.
תפקודת המרכז של הסדרה הוא
لتאמ את פעולות הארגונים הארכיזים
ארום מבלי לפגוע בריבונות ובניהול הפנוי
מי של שום מדינה, שיש בה ארגון מתאים
մבחינת התנאים המוסריים וחומריים.
התהאדוויות הלאומיות מיזוגות בסדרה
באמצעות ציריך הנבחרים ע"י מוסדותיו
חן. צירים אלה מתכנסים מדי שנה לקונ-
גרס, בו מעיניים בכל השאלות הנוגעות
לבולאות בהיקף בינלאומי.

הונגראס בוחר בלשכה, עליה מוטל
בעצם החלטות. ועדות מתמידות או זמ-
ניות מוקמות כדי לטפל בעניינים מסוימים
ולחכין את ההוצאה לפועל של המשימות
המוסטלות עליה.

העודות הפעילות העיקריות הן:
המשרד הראשי לאספרטיזות ביר-
לאומיות.

המשרד למלחמה בזבוקים.¹

הועדה למלחמה בהוצאות מזיקות
ומיוירות.

הועדה לחקר שימור האוספים.

**WORLD PHILATELIC CONGRES OF ISRAEL, JUDAICA AND
HOLY LAND SOCIETIES 1974 CONVENTION**

March 26, 1974

1. Opening remarks from the congres president, Mr. A. Ben-David	b. Secretary
2. Roll call of societies and delegates	c. Treasurer
3. Verification of delegates, authorizations, and proxies and determination of total number of votes	6. Committee reports
4. Minutes of previous congress convention	7. Election of new member societies
5. Exekutive board reports	8. Motions and resolutions
a. President	a. Old business
	b. New business
	9. Election of congress officers
	10. Constitutional amendments
	11. Good an welfare
	12. Date and place of next congress convention
	13. Adjournment

19.00 — קבלת פנים מטעם ראש העיר
לומזנינים בלבד.

27.3.74 — יום מצדה
סיוורים לפי הזמןה. עלייה למצדה
והרצאת פרופסור יגאל ידין

28.3.74 — יום הנאור

10.00 — סיורים מודרניים לנורווע, סטודנטים ב-
אולם הקטן וסיור לאווחחים. הנחות
ברכבות וחותמת מיוחדת

20.00 — ארכואה חגיגית לשופטים.

29.3.74 — יום בול מנהלת העם
סיוורים בסביבת ירושלים

30.3.74 — יום שבת — חופשי
פתוחת התערוכה עם צאת השבת

31.3.74 — יום ציורי בולאים

10.00 — מפגש עם ציורי בולי ישראל. תצוגת
ציורים מקוריים. סיור במדפיס הממ' שلتוי

20.00 — מסיבת "פלמרוז" בבניין הכנסת

1.4.74 — יום דואר אוויר

10.00 — מפגש אספני דואר אוויר
16.00 — פרס "אל-על" לתצוגה מיוחדת
17.30 — קבלת פנים ע"י מנכ"ל משרד
התקשורות (למוזנינים)

2.4.74 — יום האספן

10.00 — אספני ישראל פונגים אספני חוויל
13.00 — נעלית התערוכה
17.00 — בקורס אצל נשיא המדינה
(למוזנינים בלבד).

חומר עשייר מ"ארץ הקודש"

במדור הלאומי אוספים כמו "הסתוריה בולאית של ארץ הקודש", "משרד דואר זרים וטורקים בארץ הקודש", "משרד דואר אוסטריים וגרמנים בפלשתינה", "הסתוריה בולאית של סיני", "דואר עבררי", ועוד ועוד.
אוספים מעניינים ונידירים במילוי מצויים גם ב-
מדור התמטיטי, כמו למשל תולדות הרפואה, אס-פקטים של המות על בולים מ蹊ון וחבל עד הד-טרגדיה של מינכן, משחקים אולימפיים, האדם על הירח, מאירוס עד האסטרונומיה המודרנית, צפרים, יערות, פרחים, ימים ונהרות, מטבחות, עגלות ומכובות, האוטום, חיפושי נפט, מכשירים אופטיים התנ"ך ויהודיקה, נתיבים ימיים, ילדים, ועוד ועוד.

ארגוני התערוכה עושים כל שביכולתם על מנת להבטיח שתהאה זו חוויה בולאית מושלבת ב-
הנהה אסתטית שווה לכל נפש. מחשבה רבת הרשותה בתכנון מסגרות התצוגה והצבתן. שטה התצוגה מושחת במרקחות בוליות, ואת פנוי הבאים בבנייני האומה יקדמו דגלי כל הארץ המש-
תופות.

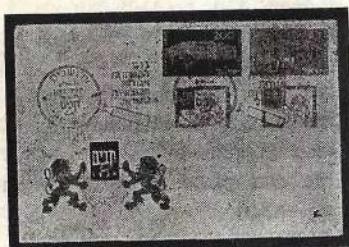
לוד האירופי

25.3.74 — יום שני
— פתיחה רשמית, ברכות לקהל
10.00 — פתיחת השערים לקהל
13.00 — קונגרס אספנים של ישראל
26.3.74 — יום יודאייה
— קונגרס אספנים של ישראל
יודאייה וארץ הקודש. הרצאות
דיונים ובחירה

120 לדור זירושלים - 1854 - 1974

— מאת סוקר —

שונה לא פעל עוד משרד דואר זרים בירושלים, שכן אחרון משרד הדואר הזרים היה האיטלקי, שניגר בירושלים ב-1911 בעת מלחמת טורקיה—איטליה.

"תביס" — תערוכת ארצית ראשונה בירושלים

תערוכת הבולים הארץ-ישראלית הראשונה בירושלים הייתה "תביס" שהתקיימה בשנת 1954, במלואות מאה שנה לשירות הדואר בירושלים.

שני הבולים שהופיעו לכבוד התערוכה, מותאי רים ורכב דואר ומרכבותו בחזית בית הדואר בירור שלים מהמאה הי"ט ובול אחר, המראה את בניין הדואר המודרני בירושלים, כליליו חונה מכונת דואר.

בתערוכת "תביס" השתתפו כ-45 מציגים (כ-500 ב'ירושלים' 73').

במסגרת התערוכה התקיימים כניסה ארצי של בולאי ישראל והוטבעה חותמת הדואר מיוחדת. התערוכה התקיימה בנימוסייה רחבה באוקטובר 1954.

בולי שפר
תב-אביב
אלנבי 94
דאר נברי
SHAFER STAMPS

רח' אלנבי 94, תל-אביב ת.ד. 1250
טל. 612047

א. שפר
בולים
קנייה — מכירה
— החלפה

כבר בשנת 1846 פעל שירות תחבורה מסודר בין ירושלים לצידון. בשנה זו נוסדה חברת התחבורה הפרטית של האיטלקים סטנלי את מיצ'רלי, שפעלה בין ירושלים לצידון שבלבנון, דרך רמלה, יפו וחיפה. יפו וחברה קרטתchnora זה שימש גם להעברת דברי דואר.

הכנסייה הצרפתית, למשל, הקימה עוד ב-1842 "שירות דואר" ירושלים—יפו—ביברות—אלכסנדריה וצרפת.

ידע גם על הוועדה רשאית טורקית משנת 1840, המבשתה הקמת שירות דואר סדרים ב-ירושלים ובאי בכל. ברם, נראה בכל זאת, השירות הדואר סדר פעול בירושלים לא יותר מאשר 120 שנה. כיוון שאנו הרבה מסמכים שעמדו עליין, מסתמכים החוקרים על מני חותמות הדואר המצוות בידי האספנאים, אולם קשה לומר שכן חותמת זו או אחרת היא הריאונה שהוטה בעה בירושלים.

המדינה הריאונה שהקימה משרד דואר בארץ, הייתה אוסטריה. זכות הראשונים זו הנקתה לדואר האוסטרי בירושלים וביפו מעמד מיוחד. בעקבות האסטוריים הילכו גם מדינות אחרות שחתמו על הסכמי ה"קפטולציות" שחיברו את טורקיה ל-העניק זכויות יתירה, לרבות שירות הדואר, לניניהם של מדינות אירופה מסוימות.

שירות הדואר של המדינות האירופיות עלו בטיבם על אלו שננתנו הטורקים. כדי למשוך אליהם את הלוקחות היהודים פתחו הטורקים סניף דואר מיוחד ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים ובראשו העמידו את העסקן היהודי אליהו הוניג סניף דואר זה היה סגור בשבתו וככל מועדי ישראל. בפעם ראשונה הוטבעה בו חותמת הדואר עם אותיות עבריות... שבתוכה המלה "ירוש-לים" (באותיות עבריות). האוסטורים ראו בטורקיים מתחריה והחליטו לעמוד בתחרות ע"י כך שננתנו שירות טוב יותר מזו הטורקים, קבועו שלטים בשפה העברית ואיפלו קבועו "לוט' זמינים" של יציאת הדואר מירושלים והבאתו אל העיר.

בחודש נובמבר ב-26 בפברואר 1909 התחייבו האוסטורים לחסל בהדרגה את שירות הדואר שלהם וכן שאר מדינות אירופה שפתחו בירושלים משרד הדואר (צרפת, איטליה, גרמניה, רוסיה, אוסטריה וגם מצרים). במלחמת העולם הרא-

כשכלכדינית ישראל ערום ניתן שם

מאת ב. א. ברקאי

בערבית וויתר על השמות
"יהודה" ו"ארץ ישראל".

מר ואיליש עסק לא רק
בছינות הבולטים הראשוניים
לעומנותנו המדינית באוטם
הימים הגולאים, אלא גם
את מגילת העצמאות — הד'
מייסמן ההיסטוריה הגדול
אשר בישר תקומה ישראל
השלישית — גם אותה כתוב
במו ידו.

מר אותה ואיליש רשם פרק
מהעיר בתולדות הבולאות
הישראלית.

הראשון של המדינה חי
לחבליט את הריבונות הממל'כיתית,
למטבעות מתקופת
עצמאוננו המדינית — תקר
זת המכבים, ימי המרד הד'
ראשון והשני —ראייתי
סמל לכך. המנווה דוד רמז
קיבל את החשעה, אלום מ'
אחר שעד היום האחרון ל'
הכנות הגלופות (במאי 1948),
טרם נקבע שם המדינה,
החליט מר רמז לעין בבר
לים "דואר עברי" בעברית ר'

כשנקרה מר אותה ואיליש
אל מי שעתיד היה להיות
שר הדואר הראשון בישראל,
דוד רמז המנוח ובקשו ל־
הביא בפניו את הצעותיו ל־
בולים הראשונים, טרם ניתן
שם המדינה ומר ואיליש הת־
לבט אייר הצעה להגיש.
"יהודה" היה אז שם פופולרי
מאות, لكن כתוב על תר־
שים אחד "יהודה", ו"ארץ
ישראל", שמה של הארץ
לפני הכרזת המדינה, בתר־
שים השני.

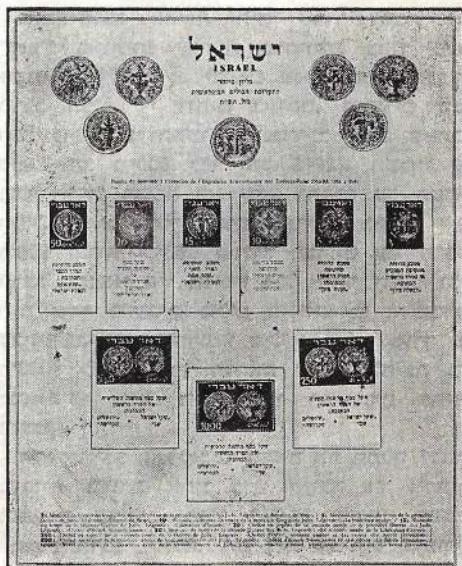
"בימים ההם טרם נקבע
הסמל של א'מדינה ואילו
נקבעו, חשובני התייחס משתה'
מש בסמל זה בסידורו הרא־
שונה שהצעתי", ספר לו מර
ואיליש, האיש שקבע אופיו
של הבול הישראלי עד ב־
סידורה המקורי שלו. "מצד
שני — מוסיף מר ואיליש —
לא רציתי לחזור על הנושא
aims השיגורתיים של ארציות
אחרות — דיקנאות, נוף,
וכו. אמרתני, איפוא, הבול

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז :

- תל-אביב,
- רחוב בכורי העתים 23, טלפון 250221
- בחירה חופשית של הרופאים
- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אורך במולדת
- סינויים ברוחבי המדינה
- סנטוריום מרכזי בירושלים

הרשם בתורח חבר קופת חולים
לאומית והבטיח את בריאותך

80 חותמות "מנחת העם"

— מאת ד"ר. הקסטר —

**דאר לשעת
היום
טבריה**

אפשר היה להכניסם לקרואת הראשון במאי, لكن הוחלט להשתמש בboleli קק"ל שעלייהם הדפס רכב "דאר". הבולים נמכרו במשודיחאדן מ-14 במאי 1948 והוא טובים לשימוש עד 22 במאי 1948.

חותמות חיפה ות"א

סניפי הדאר בחיפה ות"א קיבלו את החותמות הניל והם הטבעו את הדפסי-הרכב "דאר". הביקוש היה רב ורבים מן המעתופות הוחתמו בוצרה הניל, אבל המלאי היה מועט למד". הדפס-הרכב בחיפה היה שחור וחיל את "דאר" באוטיות עבריות מודרניות בתוך מגל שקוותו $\frac{1}{2}$ מ"מ. ידועים שניים מתוך הדפסי הרכב הניל, דהיינו ביניים. משערם שס"ה כל בולים שהוחתמו בהדפס-רכב זה, מסתכם ללא יותר מ-800 ל"י (של 1948). המלאי שלboleli קק"ל בחיפה לא עלה בהרבה על הסכום הניל, לדואר נמסרו, בשני תאריכים בחודש Mai, כ-500 לירות וכ-300 לירות. הבולים עם הדפסי הרכב החיפאי היו בשימוש בכל איזור הצפון ולן היה אורך בהערת בולים מט"א, עם הדפס-רכב תל-אביבי. ידוע שהועברו מט"א בולים בערך של כ-5000 לירות (ערך הבולים שהגיעה לחיפה ב-6 במאי 48 ומיד חולקו בין המשרדים בחיפה והצפון).

הdepsi-הרכב התל-אביבי מראה את המלה "דאר" בעברית בשורה אחת בדיו סגולה או אדומה. משערם שבboleli בערך 25,000 לירות הודפסו בהדפס-הרכב האלה. הם היו בשימוש באזוריים

בתחילת 1948 כבר היה ברור שהמנדט הבריטי יגמר ב-15 במאי, אותה שנה. ב-13 באפריל 1948 הוציא מנהל הדואר המנדטורי הودעה מס' 53 בה נמסר על תاريichi סיגרתם של משרדים שונים לאלאר ובעתיד הקרוב. כנימוק להחלטה זאת, שהודעה לפוליטינה ליד האו"ם, לא קבלה עצמה אחריות להמשך שירות הדואר בארץ. הודעה ניל נתקבלה בכל משרדי הדואר עד ה-20 באפריל 1948.

אולם, המצב הכללי בארץ היה כזה, שככל לא התיחסו להודעה הניל ובהתאם לוומה יהודית סיימת. כל השירותים של הדואר נמשכו בסקטוrhichio. דואר רשות לא נתקבל בין ה-20 ל-30 באפריל 1948, לשלוחים בחו"ל.

דואר המנדט הוציא בסוף חור לשירות הדואר בחו"ל והציג להם להפסיק את שירותיה הדואר בארץ מ-5 אפריל ועד ארא"ויר מסוף אפריל, אך חלק מן השירותים האלה המשיכו את שירותיהם, עם הפסיקות פה ושם.

בתחילת חודש אפריל 1948, כאשר שלטונות בריטניה עשו את ת"א, הוטבעו על דביריה הדואר בארץ חותמות רגילות (לא הדפס-רכב) של קק"ל ונמסרו ללא בולים. בדומה לזה, מכתבים שעליהם הוחבקו בעלי המנדט באופן פרטני והוסיפו עליהם הדפסים כמו "ממשלה תוהו ובוהו" ואפלו מכתבים עם שרוטוי בול בערך 10 מיל (שנעשה בידי) ועליהם "תהי ובהו" במקום "פלסטין" או מכתבים ללא כל בול, העברו בתקופה הניל לתועדותם. כל הפריטים האלה הם בגזר דברים יוצאי דופן, שכן הם לא רישמיים או אפילו חיידרשים.

"מנחת-העם" — הגוף המחוקק היהודי שבאר תה תקופה היה לו מעמד חצי רשמי בלבד, הבין שעליו לפעול ב-15 במאי 1948, עם גמר מ-13 באפריל אילצתו של מנהל הדואר הבריטי המנדט הבריטי. הודיעו של מנהלת העם לפועל מיד: כל סניפיה הדואר ומשרדייהם קבלו פקודה לא להתחשב בהודעת המנדט ולהמשיך לפעול.

כל שירות הנקים פעלו ובמזה רבתם שירות החוץ. דואר רגיל וחו"ל נתקבל כשחיה מבול בboleli המנדט והדואר האחרון עם בולי מנדט יצא את חיפה ב-16 במאי 1948 באוניה "קדמה". למרות שכבר בתקופה ההיא חבו והכינו את בולי "דואר עברי", שהופיעו ב-16 במאי, אי-

הערביים והכפוניים. ידוע שקיימים זיופים של הדפסים אלה.

ההדפסה דומה להוצאה השנייה אך יש שנייה במספר "5". לא ידוע על מספרים שהודפסו ומיניכם שנמכרו מהם מעטם בלבד. הגילונות מסומנים באות ג' (לוח 5).

דוד ארדי
תל-אביב; רח' אלנבי 47 (בחצר)
בוליים — מכירה; קניה; החלפה
בולי חוויל קלאסיים
 מכל העולם
DAVID ERDEI
STAMPS
47, Allenby str. Tel-Aviv

.61	כפר יהושע	.41	תולו
.62	כפר יונה	.42	חיפה
.63	רכוכו	.43	חצלאבה
.64	מעברות	.44	טבריה
.65	מעוז חיים	.45	טיירת צבי
.66	מאיר שפיה	.46	יבניאל
.67	מרחוביה	.47	קקעם
.68	מוטולה	.48	בית השיטה
.69	מגדל	.49	בני ברק
.70	משמר העמק	.50	גנימינה
.71	מרעע	.51	ג'גור (נישר)
.72	נהלל	.52	כנרת
.73	נען	.53	ברשמן
.74	נחריה	.54	כפר ברוך
.75	נתניה	.55	כפר ויתקין
.76	נס-ציאנה	.56	כפר אטא
.77	נחלת יהודה	.57	כפר חסדים
.78	עין השופט	.58	כפר סירקין
.79	עין חרוד	.59	כפר תבור
.80	עפולה	.60	כפר יחזקאל

בירושלים היה המצב שונה בכך שכאן הייתה במצור וכל השירותים נעשו באוויר. מנהלת העם החלטה לפתח את סניפי-הDAO ברכבתה, מאה שערים ומחנה יהודיה ריק ב-9 במאי 1948. 3 בולים בערכים של 5 מיל 10 מל ו-25 מל הוציאו באותו יום. בולים אלה נמכרו עד 20 ביוני 1948, כאשר אפשר היה להביא את בולי ישראל הראשיים.

היו שלוש הוצאות בולים בירושלים: החוצהה הראשולה: החק"ל בירושלים העמידה לרשויות מנהלת העם את החוצהה האחורה של "מדינת היהודים" ב-3 צבעים שונים. (ציורו ע"י אלכסנדר לוסטיג שנחרג בוגש עזיוון). על הבולים הודפסה המילה "דאר" לעלה וערך הבול למטה.

דאר לשעת חרום נהלל עפולה

חובבים שע-90,000 בולים הודפסו בהדפסי-רכב וכיימים בסה"כ כ-20,000 סדרות של למאות. החוצהה חשיפה: כשהורגש שאנו הכמות מספקת, הדפסו מחדש את הבולים הפעם גם המלא "דאר" וגם הערך בחלקו התיכון של הבול. הודפסו: 5 מיל — 40,000 בול, הם הוצאו ב-10 במאי 1948 (לוח ב').

החוצהה השלישית: הבולים בערך 5 מיל לא. הספיקו ולכך הוציאו בפעם השלישייה ביוני 1948

1. אבן יהודה
2. אלונים
3. אפיקים
4. אשדוד יעקב
5. אילת השחר
6. באר טוביה
7. בית השיטה
8. בני ברק
9. בנימינה
10. ברשמן
11. בתים
12. בית-אלפא
13. גבעת ברנר
14. גבעתיים
15. גדרה
16. גבת
17. גבעת-ח'רים
18. הרצליה
19. זכרונ יעקב
20. חדרה

בולי הדואר העברי

היהודים החדשם את המטבעות העבריות העתידי
קוות שלנו. ואננס המטבעות הראשונות של בית חשמונאי
ומלכי בית הורדוס אין מובאות בבלמים החדש
שים שלנו. אין לנו שום דבר מיוחד ואופייני
יהודי מלבד הכתב היהודי הקדמון על מטבעות
בית החשמונאים והכתובות: "יהוחנן (או יהודה,
יהונתן, יונתן, מתתיהו) הכהן הגדול והחביר היחיר
דים" — המופיע על המטבעות האלה ממש
מאה שנה מ-135 ועד 37 לפני הספרה, החל

יהוחנן וגמר לאחריו של השלשלת מתחיה
אנטיגונוס.

אופי אחר למגורי יש למטבעות היהודיות
שטבעו בתקופות מלחמת היהודים הראשונה
132–70 לפטירה) ומלחמות היהודים השנייה (132–
135 לפטירה). למטבעות אלה יש אופי
מיוחד יהודי גם בסמלים, גם בכתב וגם בכתובת
שהן נבדלות באופן愕 מלכל יתר המטבעות
של תקופה זו ומכל אלה שהיו לפניהן ובאו לאחר
ריהם, ולא רק זה: — המטבעות אלה הן
בעלויות שכלו טכני גודל ורמה אמנותית גבוהה,
אך האמנות המטבע בהן, היא אמנות יהודית
טהורה, חסינת מכל השפעה זרה. הסמלים על
מטבעות אלה הם כל קדושים או צירויים של
צמחי הארץ. מספר הסמלים הוא רב מאוד ויש
בזה סימן שהתקופות החונות, למורת המלחמה

בום ו', ה' באדר תש"ח, 14.5.48, הופיע
בעתון "דבר" מאמר מכך על בולי הדואר
העברית שהופעתה הראשונה הייתה ב-16 ב'-
מאי 1948. המאמר הוא פרי עטו של
ליואו קאופמן (קדמן) ז"ל ושל הענין
הרב במאמר המדעי, אנו מביאים אותו
כאן בשלמותו.

המערכת

בראש הבולים החדשם שלנו מופיעה הכתובת
"דואר עברי" ובתחתיתם מהצד ימינו אותה
הכתובת בשפה ובכתב ערבי ומשמאלה — ערך
הبول. הבולים מופיעים בתשעה ערכים וצבעים:
3 — כתום, 5 — ירוק, 10 — סגול, 15 —
אדום כשר, 20 — כחול, 50 — חום, 250 —
ירוק כהה, 500 — אדום, 1000 — כחול-פלדי.
הערך הגבוהים 1000–500 הם בגודל
כפול מיתר הבולים. הערכים בעצםם מופיעים רק
במספרים ונשאר פתוח אם המספר מתכוון ל-
"מילים" או ל"פרוטות".

הסדרה הראשונה של בולי הדואר היהודי
העצמאית אינה מראה לא צירום של נוף הארץ,
לא תМОנות של אישי התנועה ולא סמליים לאור
מיים, אלא צירויים של מטבעות עבריות עתיקות.
משמעותם מה? משום שרצינו לבטא את הקשר ההיסטורי
בין עצמנו המדיניות המודרנית לבן המדינה
היהודית לפני אלפיים שנה. בתקופה ההיא
היה המطبع הביטוי החיצוני הבולט ביותר
לעצמות הפוליטית — בדיקן כמה שניתנה היום
הרשות להוציא בולים מיוחדים — רק למדינות
סובריות.

הרי שמרה אצנו — בספר המכבים הרראשון
— אותה האגרת של מלך אנטוכיות השבעי
"סידטס" לשמעון המכבי — בה הcriה, בשנת
138 לפני הספרה, מלכות אסיה הגדולה מבית
סילוקוס את העצמות המדיניות, ובאגרת
זהות נאמר:

המלך אנטוכוס לשמעון הכהן הגדול שר
האומה ולעם היהודים, שלום! ועתה הנה הcri
נותי לך כל אשר הניחו המלכים לפני ו/orשות
בזידק לטבע מטבע שלך, מטבע בארץ. וירושלים
והמקדש יהיו חופשיים וכל הנשך, אשר הכוונות
והערים הבכורות אשר נבנית אשר תמשל בהם,
ישארו לך וכל חותם המלך ומיסי המלך מעתה
oud עולם, מניחים לך..."

וכשרצינו לתת בטוי לקשר הבלתי נפרד בין
מדינתינו המודרנית לבין הממלכה היהודית לפני
הגלוות — מה יותר טבעי מאשר לציר על הבולים

נראה שלעובדה זאת מתיחס פסוק מעינו בתל-מוד ירושלמי (מעשר שני א', ב'): "מטבע שמרד כגן ברקזוכיא אין מחלל. היו לו מעות של סכנה. אתה עובדא קמי דבי איממי אמר — יוליך הניהו לים המלה".

בשנים של הבולים החדשניים מופיעים מטבעות מתוקף מלחתת היהודים השנייה — מרד בר-כוכבא.

אתה מהן (בבול 15) מראה אשכול ענבים ומסביבו הכתובת: "שנה אחת לאלאת ישראלי". מהצד השני (שאינו על הבול) מופיע דקל בעל 7 כפות, 2 אשכלות תמרים ועל ידו הכתובת: "אלעאר הכהן".

המטבע השני (צורה בבול 50) זאת היא טטרדרכמיה — מטבע גודלה מכסף ועליה לוחב ואטרוג עם הכתובת "שנת אחת לאלאת ישראלי". הצד השני — שאינו על הבול — מראה חזית של מקדש או בית הכנסת בעל 4 עמודים וכרכוב שמעליו כוכב; מבנים רואים ארון קודש בעל אצטבות וועליהם 2 ספרי תורה. הכתובת: "שמעון".

חישבו, שמעון או 'שמעון הנשיא' היה שמעון בן של רבנן גמליאל אלום מקובלת הדעה 'שמעון' עוזן" היה השם הפרט של בר-כוכבא.

הזכילים על המטבעות הם תמיד בעלי שבע כפות, דבר שאין לו תקדים בציור דקלים במטר בעות הלאייזיות.

תיאור המטבעות העבריים העתיקים מראה את הקשר החיו של מדינותו המוחודשת היום עם מודיע נת ישראל מלפני אלפיים שנה.

ליואו קאופמן

הכנת הבולים הייתה בידי מושילנסון, הצייר נעשה ע"י א. וליש. מחבר המאמר השתתף בפיקוח המדעי הנוומיסטי על בחירת המטבעות והעתיקתן.

והמצוקה היו פוריות ועירות רבעונות אמנותיים ובਮיצאות חדשות. הכתב הוא המתרעב שקדם — כתוב רועץ" — אם כי באמן ההוא היה הכתב הזה מוחוץ לשימוש מאות שנים ובמקומו השתמש בכתב האשורי-ארמי, "הכתב המרובי". בבולים החדשניים שלנו מופיעות, אפוא, רק המטר בעות שנטבעו ב-2 מלחמות היהודים.

ומה חם המטבעות האלה? נתאר אותן בקי-צורך: המטבע העברי המפורסם ביותר הוא "شكل הכסף" של מלחתת היהודים הראשונה. ציוויל ניתן בערכים 20, 250, 500 ו-1000 של הבולים החדשניים. מצד אחד נופיע גביע ובכוו כפתור. ובשפתו שלילים העשוitos פנינים. מעל הגביע אחד התאריכים "שב" או "שג" או "שד או "שה" (שנת ב, ג, ד, ה) ומסביב הכתובת: "شكل ישראלי". מהצד השני נמצא קלח בן שלושה רמר נים מעבר מפרח לפרי ומסביב הכתובת: יירר שלים הקדושה". ומונת הנגבע או כס האומר נמצאת גם בין כל הkowski מהמקדש המופיעים בשער הנצחון של טיטוס ברומא. הרימו המשולש נזכר גם במשנה: "הרימוני" שאמרו, שלושה אוחזין זה בזה" — "כלים" (4).

בבולים 5, 10 מופיעות מטבעות ברונזה מ"שנת שנים" ו"שנת שלוש" של מלחתת היהודים הראשונה. מהצד אחד שלහן (המופיע בbold 5) נמצא עוגן-בון בעל עליה זღאל ומסביבו הכתובת: "חרות ציון" בצד השני (בbold 10) ישנה אמפורה (צד) צורתה צב. בגבה חדים וידיותה כפופות ועליו מכסה בצורת חרוט. מסביב הכתובת "שנת שלוש". בולט כאן הסידור האורנמנטי של הכתב.

מעניין הוא חיזיה- שקל מבוונזה משנת ארבע המופיע בbold 3: הוא מראה דקל בעל 7 כפות ו-2 אשכלות ומתחתיו שני סלים, מושטים בסרטים ומלאים פירות. הכתובת אומרת: "לנאלת ציון".

בצד השני של המטבע — שאינו על הבולים — נראה אטרוג בין שני לולבים ומסביב הכתובת: "שנת ארבע — חצי". הכתובת נקרה, איפוא, "שנת ארבע לאגולת ציון — חצי (חקל)".

את הטבע הזאת ייחסו מוקדם — יחד עם שקל הכסף — לשמעון המכבי, אלום יש לקבל בדבר שהוכח, שהוא טבעי שנה הרביעית של מלחתת היהודים הראשונה, כשירושלים הייתה כבר במצבו. נראה שאנו גבר המחשוך בכסף כחו מר גלים לטביעה של קלים והשליטונות היהודים היו נאלצים להטיע אמנים לא את "השקל הקדוש" אך חצי שקל מבוונזה במקום כסף. לפניינו, איפוא, כסף של מלחה, של מצוקה.

לאספני בולים

ומטבעות

קנייה מכירה

עברנו למשרדי חדש

אריה גלעד

אלנבי 76, קדר 12 תל-אביב

טלפון 613840, ת.ד. 16179

בביתנו מס. 7 בתערוכה

כְּכַתְבָוּ חֹזֶבֶבָּן צ' 11 .."

חד ברובע היהודי בעיר העתיקה ומתן חותמת עם השם "ירושלים" בעברית, היה בודאי מפ- סייד את מרבית הלהקות הד- יהודים. מעין במסמכים שנמ-

(ראה הפניה, לאחינו, נדיבינו, חברבי ציון).

משרדי דואר זרים הם למע- ששה נחלת העבר בכל מדינות העולם ורק בערים בירלאומיות

כל המתעני בהיסטוריה של הדואר בארץ ישראל ניתן ב- וואי ענין במסמכים השונים שיצאו בארץ ישראל במאה ה- שנים האחרונות. על פיהם אף שר לקבע את תاريיח המשמר חים הראשונים של שירות הדואר בארץ ישראל ואת מיין הדואר שירותים שהיו קיימים בארץ. מי יודע אם אפשר היה לעורך סקר כזה אילולא ההתקנות הענפה שקיימו במשך השנים מוסדות "הלהקה" (ה"שנור"), הם מוסדות הצדקה והסעד הי- יהודים הרבים, שלחו רבעות מכתבם ופנו לчрежויות היורה דיבת ברחבי העולם בסוף המאה הקדומה ובראשית המאה ה- זאת. מכתבים כאלה הם כו- נדים, ונמכרים בעיקר במכ- רות פומביות.

פרט מעניין: חומר רב מתקר- פה "פרהיסטרית" זו מגיע אלינו דוקא מוגרמניה. הגרמי- נים, הידועים בgenesis הייסודית לאספנותו, שמרו כפי הנראה על כל מיין מכתבים מארץ הקודש מלפני עשרה שנים ובהՃמן יות שנות מעברים אותן לאספנים בישראל. מגעים אלו מכתבים ודברי דאור ממחנות ריכוז גיטאות נשתרמו בידיו גרמנים.

גלויה מעניינת, שהיא בבח- נת "מסמך" קיבל לאחרונה שלמה בריצקן מאפיקים מאס- פן בגרמניה. גלויה זו נשלה מירושלים בשנת 1903 על ידי "בטי מושב קנים וקנות". הר- מעניין שבה שילא נשלה ב- אמצעות הדואר הרוסי, שפעל בסוף המאה ה-19 וראשיתה של המאה הזאת בירושלים. הגלואה מעוטרת בתמונה "בית הזקנים" והכותל המערבי וחותמה בידי ב. פרומקין, א. זקס וא. בן טר- בים. מי שקיבלה גלויה כזו נת-בקש לתורם כדי מחצית השקל.

כרו לאחרונה במכירות הפומ- ביות אצלנו למדנו, כי האיש שמייל את "הדור היהודי ה- תורכי" היה יהודי בשם אליהו הוניג שנפטר שם בשם "אליאס אפנדי". כתגובה על צעד התור- כים פרנסמו האוסטריים הדעת דאור בערבית(!) ובפתחתקווה השתמשו בדואר אוסטריה ל- משלוחיהם לחו"ל. אחרי ה- אוסטראים פרסמו גם התורכים היהודי בערבית. זאת ועוד: הדואר האוסטרי הסכים שהייר- זים ישמשו במכרזיהם בפניהם הארץ בבל המועצה — בוליفتحתקווה הראשונים; ההכני- סה ממכרות גולים אלה היתה למועצה. בול זה נשא עליו את השם העברי "פתחתקווה". הד- בול והחסכם עם הדואר האוס-טרוי עוררו את חמת התורכים וראש המועצה, יצחק גולדני הייש והואשם בעבירה על החוק הטורקי. מספרים שה"UBEIRAH" יושבה בעבור זמן עליידי "בק- שיש" הגנו...

כמו טניגיר אפשר עדין למצוא דוגמה להם. בתקופה העותמאנית בארץ ישראל היתה למדי- נת האירופיות הנגדולה, על תחום האימפריה העותמאנית, זכות זו נזלה לעילידי אוסטר- ריה, רוסיה, צרפת, גרמניה ר- איטליה, כך שיחד עם הדואר הטורקי הכספי היו בארץ שישה משדרידור או שוניים. יודיע דבר המספרים ששדרידור הדואר הזרים התחרו ביניהם במשיכת "לקור חות", והדבר התbeta לא רק במתן שירות טוב יותר ומהיר יותר, אלא אף בהזלה של דמי המשלוח או במתן ציוו עברי כ- הותמת דואר תורכית, שהיה בו כדי למשוך את לב הלהקות היהודיות.

האוסטרים היו הראשונים שפתחו בירושלים של דואר ולפי הידיעות שיש בדינו, היו אלה שירותידור תקינום ביותר. הדואר הטורקי גילה אז לת יד בשירותו ואילולא היה "ג'יסטה" שנגלה במנוי מנהל היהודי, פתיחת סניף דואר מיר-

שם לב!

טעות ב galion העצמאות

צווין, שגיאות בבוליל-ישראל אינס באופנה זה מס' שנים. אולי מושם שהקטלוגים אינם מבלטים בשנים האחרונות טרייניות בבלולים. ברור, שגיאות רציניות" מבקשות עדיין, או רצויות"ן שגיאות "ဩורות", בחרות נקוזה רזה בגוף הובל, או דצ' טריזציה של תמוות הובל, אין להם עתה שם ביקוש.

עבר, בתוכו או במרקחה, את מכונת הניקוב והעדר הניקוב בולט מאור, אבל העיקר שהגלו יון הוא יצוא דופן עתה ומיש ריצה בו — ישלם הרבה כספ... בעל הגליון לא רצה לנוקב ב- סכום שריצה بعد הגליון, ואולם נתן להבון שהМОזר באלאי לי"י (אני מתאר לי שיימצא "משר גע" שיתן.

מאת אריה לינדנברום

זמן רב לא עסקנו בשגיאות שבבוליל-ישראל, אולי משום שלא נודנו כללה. בכל הנפקת בולים יש שגיאות ובדרך כלל מצחיקים הממנונים על הבולים להבחין בבולים בעלי טיעוית-דפוס או שגיאות כלשהן, אלומ יש, כמובן, בולים עם טיעוית-דפוס המגיעים בכל זאת לשוק.

השבוע הוצג לפניינו גליון מגוי לתהעצמאות, שהונפק לרגל כ"ה שנות המדינה, כשהוביל ש-בו, המופיע בצוותו הרגילה כש-הוא מנוקב, מופיע ב글יוון זה בלי ניקוב השגיאה נעשתה, כי מובן, בשעת ניקוב הובל. גליון אחר (ואולי מס' גליונות) לא

STAMP AUCTION APRIL 1974

HOLY LAND & FOREIGN

Catalogues free on request.

E. CARO & H. G. MUENTZ

76 Allenby Road, Tel Aviv, (P.O.B. 4174) Phone: 623841

א. קארו — ה. ג. מינץ

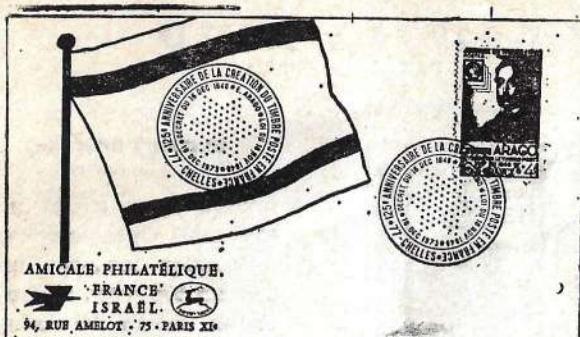
לחברנו **שמואל ארצי** גבר ההתאחדות

השתתפותנו הינה באבלך הכבד במות

אחיך בישראל ובארה"ב

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

כוגנידוד - בצרפת, ליבטנשטיין ובריטניה

250 לברדולובסק

העיר הרוסית סברדולובסק, הנקראת על שם המדיינאי הסר בייטיליהוody ג'. סברדולוב, חגגה לא מזמן מלאות 250 שנה. הד מאורע צוין בבול מיוחד המציין את אנדראטה ולוח'צ'רנון המציגן מלאות 250 שנה לברדולובסק. כלקע ללוח'צ'רנון מופיע פועל זקו מאוראל, איש "השומר האדום" ופועל ברזמננו.

שות בחתתי הבול. יתר הבולים בסדרה זו הוקדשו לאישים שונים

מגנידוד בחותמתה צרפתייה
פריט בולאי מעניין הונפק ב- 125 שנה לבולידיואר צרפתיים הראשונים והטיבו חותמתה מיר חזת לרגל המאורע. בחותמתה כלל חותם מלאה שהיה מכר בימיו הראשונים של דואר- צרפתי שצורתו מגנידוד. האגודה הפיליטלית צרפתי-ישראל העניקה חותמת זו במלטה בולאות מיר חדת, כפריט שימושו בודאי מקום באלבומי אספני יהודית.

האגודה הנפיקה עוד מעתה עם חותמת יום הכרזת מגילת זכויות האדם של האו"ם כשב- מצורפת אליה תווים עם דיווקן של רנה קאסין (יהודי), מחבר מגילת זכויות האדם.

זוכה ארבע פעמים בפרס פוליצר על יצירותיו. לפני היותו משוחר רגול עבר כסנולר, עתונאי, מדר רה וחקלאי. בתחלת המאה זוכה לפרסים רב והוא המשורר הראשון שהחק חלך בחשבעת הנשא המנוח אין קנד', בקרו או שיר לכבוד המאורע בשנת 1961.

מגנידוד בליכטנשטיין

מגנידוד קטן, בתוך סימלה של העירה פלנקן בליכטנשטיין, מופיע בבול דואר של הנסיכות המודרך סימלי 11 עיריות בת- חומי הנסיכות. אין לנו מושג על מקורה של הסמל בפלנקן. שמח לקבל מידע בעניין הסמל ומגנידוד שבו.

פרויד בבולי גראנדה

דיווקנו של ד"ר זיגמונד פרויד מופיע על אחד משמווה הבולים, שהונפק לא-מכבר הדואר בגרנדה במלאת כ"ה שנים לארגון ה- ריאוות העולמי.

הبول בתבנית מלכנית-אנכית מרואה במרקאו את קלסטרו של פרויד וסמל ארגון הבריאות העולמי. מסביב מופיעים אלמנטים מקוריים של כבודו שונה שינה שמה ל"ברדולובסק".

יעקב סברדולוב (1885—1919) מדינאי ואחד ממייסדי המפלגה הקומוניסטית, ליד רוסיה ב- עיר שמה גורקי, היה תלמידו של לנין ופעיל במפלגת המהפכה ברוסיה. נاصر פעמים רבות ואר הוגלה לזמן מה לסייע המשוחרר ניהל פעולות הסברה ותעמולה קומוניסטית בעיר קוטינבורג שכבודו שונה שינה שמה ל"ברדולובסק".

מהדורה חדשה של בול איינשטיין

דואר ארצות-הברית מכין עתה מהדורה חדשה של בול דיווקו אלברט איינשטיין, על פי גיליל הדפסה הקיים משנת 1966. הד בול הוא בסדרה הקבועה מן המניין, בערך נקוב של 8 סנט, הדפסה נוספת נשנה בשל הצורך ב- בולים בני 8 סנט.

מאה שנה להולדת

רוברט פרווסט

גודל המשוררים האמריקאים, רוברט פרווסט (1874—1963), יופיע ב-26 במרץ השנה בבול דיווקן על-פי צילום של המשורר. פרווסט, דור שני עלי-בארה"ב,

שירותי הדואר היהודי במרוקו

מאת אינג' ארוי סטמפלר

כגון של הדואר הפרטני היהודי
והדואר הצלפטני.

במחקרים לגבי הדואר הנ"ל
על לציין מספר עובדות שלא
היו ידועות עד כה:

קדודואר בין טניריר—לאראז'
נהול ע"י יהוּא אברם ס. נהוּ
ולא ע"י רג'יס נהוּ (שהיה
ידוע עד כה).

קדודואר בין טטואן—ששוואן
נהול ע"י יהוּא ברשאמול ולא
ע"י בריחימול.

מנהל הדואר הפרטני הוציאו
כידוע בולים משליהם, חותמות
דואר עם ציון שמותיהם ועיטור
רים יהודים מעניינים.

יש עדויות שדואר יהוּא
פרטני היה קיים במרוקו כבר
במאה ה-17.

דים ורוב השירותים היו ילידיים.
שלוחי המכתבים מתושבי חמי-
דינה היו יהודים (כ-70%),
הנותרים היו תושבי חוץ וחלק
זום ביותר היו תושבי חוץ מוס-
למים.

התושבים היהודיים השתמשו
בשירות הדואר הפרטני היהודי
שהיה נוח ובטוח יותר. את ה-
כתבות עלגבי המעטפות ניתנו
היה לכתוב בכתב עברית הנקרה
"חצ'י קולמוס". כתבות אלה
אפשרו לאות עלגבי מרבית הארץ
מעטפות שנמצאות כיום.

בשירות דואר מערב אפשר
להבחן במעטפות שעלו גיבינה
מוחבות חוותות או סימני
bijol של שני שירותים שונים,

שירותי הדואר הסדיירים ה-
ראשונים במרוקו אורגנו ע"י
בריטים, ספרדים, צרפתים וגר-
מנים, כבר בשנת 1857. כל אלה
הפעילו קשרידואר משותף
חשות במרוקו עם ארצותיהם
ומושבותיהם.

התפתחות המשחר בצרפת-מרוקו
קו גילה במאה ה-19 ומספר
רב של יהודים בארץ מערבי
איירופה החיכבו את קשרי הד-
משק בין מרוקו וארצות היס-
תתיכון. מסר גדול של יהודים
בעלי בתיה רשות, סוחרים ש-
עסקו ביצוא ויבוא, בעלי בנקים
ובבעלי ספינות לא יכולו לבתו
(עקב גידול עסיקיהם) בקשרי
ה דואר הקיימים מחמת ניהולם
הלקוי והתקדרות הרופפת, שי-
רתויה הדואר הקיימים אורגנו ע"י
הסולטן כדואר קונסולרי. ה-
סוחרים פתחו שירות דואר פ-
טי לצורך העסקים.

"הסעודת בביתו של הפרושי"
ורוונה מופיע בסירה עם בר-
טיצלי, פירנזי, טיפולו, ווירר
קי. בסירה לעיזוד התירות
באיטליה, מופיע בול עם מגדל
פייה, לפי תמונה עתיקה.

"הסעודת בביתו של הפרושי"
דיקנו של הציר האיטלקי
وروונה (1588-1528) המופיע
במסגרת בולי "אמנים איטל-
קיים", לקחה מתוך יצירתו
מנגלי ופקידי הדואר היו יהוּא

ה דואר הפרטני הנ"ל נהול ע"י
סוחרים יהודים אמידים (ב-
עיר החק משנת 1791). ידועים
עד כה כי דואר קיימם דואר-פנימי,
שכל קודודואר פעל בין שתי
ערים בלבד. מכתב שנשלח מ-
מאראקש לפאס, הווער ע"י שי-
רות דואר של יצחק ברדו מר-
מאראקש למיזאנן וממאזאנן
לפאס הווער ע"י הדואר הצלפ-
תי (במקרה זה לא היה קיים
קו דואר יהודי פרטני בין מא-
זאנן לפאס).

דברי הדואר הועברו בדרכים
שונות. באמצעות שליחים ברגל,
ברכיבה על סוס או גמל, בעורת
מרכז ובדרך הים ע"י ספינה.
מנהלי ופקידי הדואר היו יהוּא

שביתת פועלי אמסטרדם בחותמת יישראלית

מאת ד"ר ש. דגוני

השביתה דוכאה ע"י הגרמנים
יעזין שרדיפות היהודים ב-
הולנד נתקלו בהתנגדות נמרצת
של האוכלוסייה כולה. היו מחר
אות פומביות והתגנויות בין
הנאצים וmontagnardsם. ברובע ח'
יהודי באמסטרדם נהרג חבר
השמר האזרחי באחת התנג-
שיות. הגרמנים נקמו במעשה
תגמול בשבת ה- 22.2.1941 ר'
תפסו 400 צערירים יהודים. ה'
מרקחה עורר תרעומת גדולה ב-
קרב אוכלוסיית אמסטרדם ר'
הכרזה שביתה כללית, שדוכאה
ע"י הגרמנים באכזריות.
שביתת פועלי אמסטרדם היא,
איפוא, העילה לחותמת הידואר
הישראלית, שהוטבעה ביוזמת
הוועד הישראלי להוקרת העם
ההולנדי.

פה זו הייתה נושא מברך ב-
בולאות, גם העבודות שהוחוו-
מת חוטבעה ביוםים שעומם ביש-
ר אל חוץ להוקיר את העם ה-
הולנדי, ובהולנד יש הרבה אספ-
ני בול ישראל, הן ערובה להתח-
עניות בה.
הח"כ זייל מסר לי, שבعد
הוועד להוקרת העם ההולנדי,
קיים לרגל מאורע הטבעת ה-
חותמת הישראלית, לציון שני
תת פועל אמסטרדם, טקס
מיוחד ב-26 בחודש בבית החמ-
ליין בתל אביב. ברכה למלאת
ההולנד תשוגר במעטפת זכרון
מיוחדת שתוצא לרגל המאורע.
בזמן הטקס יפתח "ב' בית המ-
לון" סניף דואר מיוחד בו תוט-
בע החותמת לכל דושן.

כאשר הופיע אצלו בול לציון
חלקים של בני דנמרק בהצלת
היהודים במהלך מלחמת העולם ה-
שנייה, היה שסביר כי בול כזה
יהיה מגע גם לבני עמים אחרים
באירופה שנטלו חלק במבצע
הצלח של היהודים.

יחסו של העם ההולנדי ליהו-
דים במהלך מלחמת העולם השנייה ור'
עד היום הזה, לרבות העמדה
המיוחדת לביעות ישראל, שבא
לביטוי בעצומה של מלחמת
יום הכנפים, ראוי היה בili
שום שפק לציוויליאן, כפי ש-
ציינה דנמרק. אולם מושם
מה לא חשב על כך בדוור יש-
ראלי ורקע בהתרבותו של הח"כ
הכל זיידל, י"ר הוועד הציני
בורוי להוקרת העם ההולנדי,
נאות משרד התקשרות לכבד
מאורע הולנדי-יהודי בחותמת
דוור מיוחדת.

בחותמת המיוחדת הוטבעה ב-
מלאות 33 שנים לשביתת פועל
אמסטרדם נגד גירוש היהודים.
מיוחדת שתוכננה לרגל המאורע.
בקרוב הבולאים יש עניין מיוחד
בחותמת, שכן היא באח להנ-
ציח מאורע שהתרחש בתקופת
שואה ודוקומנטציה של תקופת

"שבי"

למטריות מדליות ובולים

קנייה — מכירה — החלפה
בבולים ומטריות מכל הנושאים

шибיט, חברה למסחר טל.
רחוב אלנבי 111 תא (פסגי תמר)

פוטו רפלקס
תל אביב רח' אלנבי 68
טלפון 61 55 87

מצלמות, מסרטות וכל צרכי הצילום
לחברי האגודות מהירות מוחדים!
חשיבות לאשפוני בולמים:
צללים אוסף מונעת פגיעה
בבולים בשעת הנאה

הדור הראשון — בארגנטינה

ב-1884 הייתה למושבה גרמנית, אך ב-1915 נכבה על ידי הצבא הדרומי אפריקאי ולפי הסכם ור' סאי הייתה לארץ מנדט של בריטי-אפריקה הדורומית. אום דחה את בקשתה של דרום אפריקה לספק את נימביה לברית. ב-1967 בוטל, כאמור, המנדט של דרום אפריקה ונימביה היתה שטח נאמנות של אום. השם "נימביה" נקבע רשמי באום רק ביוני 1968, שכן עד אז נרעה הארץ בשם אפריקה הדרומית-מערבית.

הווד מעלו מלך סובוזו מלכה הקישיש של סואזילנד, סובוזו ה-2 (בן 74) הוא כנראה האיש שמלךטו הארכוכה ביותר בעולם. סובוזו מלך מאז 1921, במשך 52 שנים תמידו. אמן נסיך עזמוותה של סואזילנד שבופיע ריקה היא רק בת 5 שנים, אולם סובוזו מלך שם גם בימי השלטון הזר.

עתה, במלאת 5 שנים לעצמי את סואזילנד, הופיעו שם הר שבוע ארבעה בולטים מיוחדים. באחד סמל הממלכה — ציר הצלול אריה המסמל את המלך ופילה המסמנת את המלכה ה-asm. בוול אחר מראה את הווד

הה הראשונים להפעלת שרותי דואר מודרניים בסוף המאה ה-19. קודמת בנהלתו של היינרייך פון סטיפאן; עתה טוענים בארגנטינה, כי לפני מאותים שנה מונה ברונו ראמירוז כמושחתן תbins הראשון.

לכבוד המאורע הנפיק הדואר הארגנטינאי בול זכרון במלאת מאה שנים מהניין של ברונו ראמירוז, ליד סייבליה, לנושאי המכתבים הראשוניים בארגנטינה. הבול מראה במרקזו TICK ע/or, מהסוג בו משתמשים דורי ארים גנטינה עד היום. מתוך התיק "מציצים צוריות דואר ובחילון" המשמשו של הבול רשות המדינה — ריך 14.9.1771 ושם המדינה — ארגנטינה".

ברונו ראמירוז, שחילק מכתבים בבויאנס-איירס, חזר לספדה, כי

יעיסוקו, כנראה, לא הספיק ל- פרנסטו. הוא נהג לקבל חי

ריאל (מטבע מקומי) بعد מסוי

רת כל צורו, אך שכר קבוע לא היה לו.

ש.ש.

האנגלים היו הראשונים שהניכו בול דואר בעולם. היה זה במאי 1784. מאז שומרם ה- בריטים לעצם זכות ראשונים ובויל ארטס הם גם היחידים בעלי ברונו ראמירוז כמושחתן המדינה עד היום.

היווגוסלויים, הרוסים ואיפילו הגרמנים טעוו במקרה שני, כי הקדימו את הבריטים בהנפקת בולי דואר. אבל, בחוגים הרשיים של הבולאים, בכל הקטן לוגים ובספרות המקצועית, מוכר ה"פני השחור" של בריטניה כ- בול הדואר הראשון בעולם.

הפרטים היו הראשונים להעbara סדרה של ידיעות באמצעות שלדי אسفני יודזיקה. בסידרת בולי אומנות של ציריים רומנים מצוינו תישיב איסקופסקו בפאריס לא- לרומניה, מצא מקלט בקונסטנץ טינופול (!) שם מת ב-24 באורי חיים שרלבו ב"דרך המלך" בת- קופת המלך כורש; הגרמנים היו דואר מודרניים בסוף המאה ה-

בול אום לנימביה

נימביה, לשעבר אפריקה הדרומית-מערבית הייתה ארכ' מנדט של בריטי-אפריקה הדרומית (עד 1967). היא עתה שתח נאמנות של האו"ם עד לקבלת עצמאות המדינה.

דוואר או"ם ינפיק לכבוד נמיי בית, בת כ-600 אלף תושבים, שני בולים בצייר זהה לדואר או"ם בניו יורק ובול נוסף באורתו ציר לדואר או"ם בשוויץ. הבולים מתארים את מפת-אי ריקה שאלתת אור מאירה על קטע המפה של נימביה. הבול צייר בידי ג'ורג' חמורי, צייר יהודי מאוסטרליה.

יצוין, שהבולים שהוקדשו לנימביה אינם כוללים הסכרים ב- שפה הרוסית, כמו בול בהרבנה בוליהם. נהוג זה הולך ונעלם ב-

עוד נושא על הבול הראשון

מאט יצחק ברק

שנתיים מספ' לאחר מכון החלו מדיניות שונות בעולם לחיקות את בריטניה, וכיוון אין מדינה בעולם אשר אינה מוציאה בר' לים.

הבול הפק להיות לא רק אמר' צעי תשלום, אלא גם מקור ל-'תחביב איסוף' רביעני, ועקב היוטו "תיר'" ברכבי תבל, הוא משמש גם'amצעי תעמולה רב' תועלת למדינה המוצאה אותו. בשנת 1940, במלאת מאה שנה לבול הראשון, כבדו מדי'נות רבות מאורע זה בחוצאתם בולים כאשר רבים מהם נושאים את דיזוקנו של סיר רולנד היל.

הרבה מדינות כבר חגו את יובל המאה לבולייחן, אולם הד'ראשנות שמרעה עד היום לבריטניה. עד היום מופיעים בולי בריטניה ללא שם המדינה, משומש שאשר הופיעו הבולים הראשונים בבריטניה, ב-1840, הם היו הראשונים בעולם והכל ידעו "התווות" עם דיזוקן המלה הבריטית, הן של בריטניה ולא היתה כל סיבה לה' פיס עליהם את שם המדינה.

מקבלי המכתבים, והמכתבים עצם התעכו זמן רב בדרכם עד המשך לנמען.

בתחלת המאה הקודמת הגה הבריטי סיר רולנד היל (1795—1879) רעיון, על-פיו יDİPsiTO תווית (בול), אשר תזובק ע"י שלוח המכתב על-פי המכתב ר' תשמש ככלה עבר דמי' המשר' לוח. בוצרה צו ניתן להוזיל את דמי' הדואר, ותהליך מש' שהיכלו לעשות זאת אך בעלי לח מכתב ייה' פשוט יותר.

בתחילת זכה הוגה הרעיון לעג, אלומ' במורות השנים השתכנעו השלטונות הבריטיים בגודלות הרעיון, ובשנת 1839 חקק הפרלמנט הבריטי חוק המס咪יך את משרד הדואר ל' הדפס בולים לצורכי הדואר.

בתקופות קודמות נהגו לשלהן הודעות באמצעות רצים, ומובן, שלא כפי שלוחים ביום דואר. אך הבול הומצא רק בשנת 1840.

בתפקידו שלוח נהגו לשלהן הודעות באמצעות רצים, ומוביל, שיכלו לעשות זאת אך בעלי אמצעים, כגון מלילים ורזינים. משפטו עם מנע משלה דואר עקב החוצאות הכרוכות בכך. משונהנה, בתקופות מאוחרות יותר, משלה דואר מסודר, ב'אמצעות משרד דואר ממשלים תיים או פרטיטים, נהגו לשלהן את דמי' המשלה בנסיבות שר'נות: לעיתים היה על השולח לשלם את דמי' המשלה ע' אחיד בעקב שחור וחשין בן שני פני אחד, שהנו הבול בן פני אחד, שהנו הבול הראשון בעולם, ונוהגים לכנותו "הפני הראשון". שני הבולים נשאו את דיזוקן המלה ויקטוריה — זאת על פי הצעתו של סיר רולנד היל עצמו.

בּוּלִ רִימָוֹן

קנייה ומכירה — מבחר גדול של בולים מישראל ומהעולם

שירות אישי ומחירים נוחים

גביעתיים; רח' ויצמן 21

בונק דיסקונט
לשרות טוב יותר

פרפראות

ארבעת המינים של קפריסין
"ארבעת המינים" של קפרי
סין — תפוז, אשכולית, לימון
זעבם — יופיע ב-18 במראט
בסידורת בולים חדש. כיוון ש-
הענבים הם בחינת יוצאדיופן
בסיורה זו, יודפסו שלושת ה-

הדרים בanford בצורת יחידה בת
שלושה בולים שرك ניקוב יפריד
ביניהם. הבול הריבועי, עם אשי-
קול הענבים, יודפס בנפרד ויש-
לים את הריבועייה, אלום אינו
מחובר לשולשה.

הערכות בשולשת הראשונות
הם של 50 מיל לבול, ואילו
בollow הענבים יהיה בערך נקוב
של 25 מיל.

דוואר "מעופף"

תופעה מקובלת היא, ש-
משורי דואר משתמש ב-
שירותי דראידאר או אלסקה
דראידאר; אך אלסקה
נעשה היפוכו של דבר. ל-
אחרונה הועבר משרדייזה,
בשלמותה, בדרך האיר, לעיר
קטוביק באלאסקה. מושד הד-
דוואר הורכב מלוחות במאי
dots 3 מ' X 14 מ'. מטוס
"הרקולס" ענק העיר את
اللוחות על אלסקה, ושם
ההורכב מושד הדואר תוך
זמן קצר.

נו, אין האינדיאנים עומם בשמור-
רות הילדים בגיאנה, אלא עבר-
רו אינטגרציה מלאה בכל שט-
ח החיים במקום.

פיקאסו בבול סובייטי

הצייר פבלו פיקאסו, שמת
לפני שנה, הופיע לא זמן-ב-
בולדיוקן בדואר ברית המוע-
צות. הבול הופיע במסגרת סייד-
ריה של בולים עם מבנים אררכי
תקוניים - היסטוריים, שאחד
מועדש לפיקאסו (מראה את
דיוון הציג). ארבעת הבולים
האחרים בסדרה נושאים ק-
הזרחות וט רוונ עתקות.

הצדפים של איטוטקי

בכל אייוק שבօקיאניות ה-
שקט אין יותר מ-20,000 תוש-
בים, אולם בתחום הבלתי נור-
דיעו האיים כפעילים מאד. באי-
וק מופיעים בולים מודפסים
בhidur ורב ומופצים בכל העיר
למס. באחרונה הוחל שם בהפקת
בולים מחוידיים של האי איי-
טוטקי, אחד בקבוצת האיים
שבחלקם וולאגיים ובחלקם
אלמוגיים. דואר אייוק אח-
ראי להנפקת הבולים שלו ובר-
מקביל לבולי איטוטקי.

הטיזורה האחורונה של אי-
יטוטקי היא בת 12 בולים, ש-
הוקדשו לצדים מקומיים. בכל
בולם וופיע השם "איטוטקי" ב-
אותיות גדולות ולידו השם איי-
cock באותיות קטנות.

המלכה באיי שלמה

ב-18 בפברואר יופיע באי-
שלמה ארבעה בולים לכבוד בי-
קורה של מלכת בריטניה. אר-

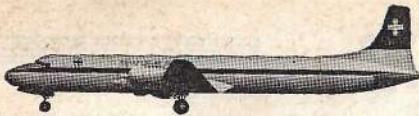
יום הרפובליקה בגיאנה

"עם אחד, אומה אחת, גורל
אחד", וככלנו ניטול חלק ב-
קידמה" — משפטים אלה הם
מטוטו לשני בעלי גיאנה (דרום
אמריקה) שיופיעו לרגל יום הד-
רפובליקה שיווג שם ב-23 בפ-
רואר השנה.

בעת הבולים מראים את ראש
המלך על רקע מפת הארץ.
בכלום כתוב הנושא: "ביקור
מלכתי, פובראור שקיב-
לווי וא. לפי ההסביר שקיב-
לווי."

בסיירה יהיו ארבעה בולים.
בשנתיים מן שושנת-דרחות עם
הכתובות הנ"ל, ואילו בשנים
אחרים מופיעה דמות אינדיאני
מואי וא. לפי ההסביר שקיב-
לווי.

הוועד החדש בחיר בא. שטקל כי"ר. יורם הארט צורף כנציג הצעירים. בוועדות המיוודאות משותפת פים: רובין, גדי בן חורין ורודניצקי.

יובל החמשים לטיסה שביב אוסטרלית

דוואר בולאי מיווד יוטס בקרוב שביב אוסטרליה בטיסה מיוחדת של מטוס צבאי F111C, RAAF המבצע נודע להמחיש מחדש את הטיסה שביב אוסטרליה שהיתה לראשונה לפני 50 שנה.

ב-1924 טסו הטיסים גובל ומק'איןטייר 44 יומם מסביב ליבשת אוסטרליה. זהו מרחק של כ-8500 מייל. לטיסה אז הייתה מטרה לפתח ולסלול נתבי טיסה ונחיתה לאורך החוף האוסטרלי למען משרד ההגנה.

עתה מתכננים את הטיסה שביב לאוסטרליה ל-30 במרץ 1974. החמרה תהיה באמברלי קווינסלנד. היא תמשך לא יותר מיממה, כולל חניות ביןיהם.

דוואר אוסטרליה מאפשר הטסת מעטפות מיר חדש של אספנום. בעיר אמברלי תוחמתנה מעטפות מיוחדות שתוטסנה בטיסה המיוודאות. בחרת המת יראה המטוס ההיסטורי משנת 1924 ובמקביל המטוס המודרני שיטיס את המעטפות.

בול ראשון ל"סקיילב" בארא"ב

לאחר ש"סקיילב" 4 נחתה ב-8 בפברואר באוקיינוס וחסקט בסודיזיאנו, קליפורניה, הודיע מנהל דוואר ארה"ב על הווצאת בול לכבוד המבצע. "סקיילב" 4, האחורה במבצע מעבדות החלל, כללה אף היא שלושה אנשיות, יצאה ממרץ החלל ע"ש קניidi ב-16 בנובמבר 1973 והיתה 84 יום בחלל — זמן שיא.

בול "סקיילב" יוצא לכבוד כל אלה שנשלו לחלק במבצע שמטרתו, לדבריו ההודעה הרשמית, "שיעור חי" האדם על פני כדור הארץ". כל אחת מן המשימות של מעבדות החלל אלה אספה מידע על מקורות-桀לים וביעות הקשוות בכדור הארץ. המידע האטוסף השתרע על פני שטחים נרחבים, החל מגידול דגים ועד זיהום צמחיים על-ידי חרסים. עדין לא נמסרו לפרסום צורו הבול, מקום ההוצאה והערך הנקוב.

ב א גו דו ת

באגודת נתניה

באגדות הבולאים של נתניה והסבירה התקיימה ב-16 לחודש ינואר 1974 אסיפה כללית רבת משתתפים.

לי"ר היוזא של האגודה, מר ראובן אנוּלק נערכה מסיבת פרידה. ברכוו רבים והעלו על נס את התמסורתו ועובדתו רבת שנים בהשות התהביב בין חומי נער ומנוגרים. במשך זמן רב פעיל ר. אנוּלק בכפרסבא ובמשך אחת עשרה השנים האחרונות היה המנע הבלתי נלאה של האגודה הנתינית לבלואות.

מנהל בית התרבות "ואהיל-שם", מר מאיר קפלן, ברך בשם עירית נתניה. הוא הדגיש את דרכי הנועם והשקט בהון הצליח ר. אנוּלק בפועלו. החברים הביעו תקווה להמשך פעילותו של אנוּלק כי"ר כבוד של האגודה הנתינית.

לאחר המסיבת נמסרו דוחות מפורטים על פעולות האגודה. מר ליאון מסר על הכנות לתערוכת "ירושלים 73". נושא הצעות שונות בקשר לפעולות הסניף הבולאי הנתינית ונבחר ועד האגודה בן חמישה חברים: א. שטקל, يولיס ליאון, א. ברונשטיין, ד. גפן וי. גפן.

ג. הוֹרְבִּיֶּץ

תל אביב אלנבי 52, טלפון 58251

קנייה — מכירה — הערכה

- בולי ישראל מכל הסוגים והווריאציות
- מטבעות זכרון מישראל וחוץ.
- מספק בולי חו"ל לפי נושאים.

ב י — א ל פִּילְטִילִיקָה בְּעֵמָה

תל אביב ת. ד. 4349

קונים בולי ישראל חתומים

בכמויות

מספקים בולי חו"ל לפי

נושאים וארצות בארץות

שלח מאטפים בולי ישראל חתומים

ותקבל בדוואר חוזר סזרת בולי

חו"ל לפי נושאים בשווי — 2 ל"י

בולי לב

תל-אביב, רחוב שינקין 13 טל. 20 49 28

מכירה — קניה

- בולי ישראל וਯואקינה
- בולי אירופה וכל הארץות
- בولي נושאים! חיות, פרחים
חולל, ספורט, אומנות, מוסיקה
 ועוד ...

הרשומות מגוונות לכל הנושאים והארצאות.

בולי הדר

חיפה רח' הרצל 4

בולים ומטבעות יהודיה כץ

մԵհր גודל ומגוון בבולים ומטבעות
מישראל וחו"ל, — קניה — המכירה.

STAMPS — COINS Yehuda Katz
We have a big collection of Israeli
and Foreign stamps and COINS
we buy and sell.

HADAR STAMPS Halfa, 4 Herzl St.

לפני שתמכור את
אוסף הבולים שלך!
הכנס אליו.

תמיד תקבל תמורה גדולה יותר.
בולי מנו"ה
בנ"י יהודה 26 תל-אביב

פֿרֶץ — "בולי הכרמלית"
רחוב הנביאים 22 חיפה — הכרמלית
טל. 534621-640816
למרות היות עדיין מגוייס אני ממשיך
בקניה — מכירה — החלפה
של בולים ומטבעות בכל הסוגים

סבי ברנדי היוקרה של ישראל

יקר בתכונת
עדיף באיכות

מיוחד
בטבעתו

סבי ממחות האיכות של

כרמל מזרחי

מיקטודאשון לשיקום עיקם

מספק בולים חדשים מכל
העולם נושאים וארצאות

מוריס ולנטין

רחוב יבנה 6, תל-אביב, טלפון 611149
ביתנו מס. 3 בתערוכת הבולים ירושלים 73

מרטיין מרקו

תל-אביב אלנבי 32 טל. 8 68 4281
בולי ישראל ובולי חוויל קלאסיים
מכירה — קניה — הערכה
MARTIN MARCO
32 ALLENBY STREET, PHONE 59688
ISRAEL AND ALL THE WORLD
CLASSICS STAMPS

איספו בולי דואר ישראלי

השירות הבולאי

ירושלמי, תל אביב, יפו, חיפה, טבריה,
נצרת, קריית-شمונה, עפולה, נהריה,
רחובות, אשקלון, באר-שבע, אילית,
ג.ת. לוד.

הבא לביתך תחביב
אמתית — היה מני
בשירות הבולאי